

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200753
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2218200753.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Magdaléna Krajčovičová, v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., IČO: 35792752, Pribinova 25, Bratislava, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Bratislava, proti žalovanému: P. S., nar. XX.XX.XXXX, S. XXX, o 1.823,64 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 19Csp/28/2018-63 zo dňa 25. septembra 2018, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1.262,76 eur s 0,55 %-ným ročným úrokom z omeškania od 04.10.2015 do zaplatenia. Výrokom II. žalobu v časti o zaplatenie sumy 652,82 eur s prevyšujúcimi sankciami za omeškania zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 31,84 %.

2. Po právnej stránke súd odôvodnil rozhodnutie aplikáciou § 9 ods. 2 písm. j), § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ), § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 4 písm. k), 5, 12, § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), rozsudok vecne odôvodnil tým, že zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalovaný poskytol žalobcovi sumu vo výške 1.350 eur. Suma uvedená ako poskytnutá čiastka úveru 1.500 eur sa nezhoduje s výškou skutočne poskytnutej sumy, pretože zahŕňa aj poplatok za poskytnutie úveru (spracovateľský poplatok) vo výške 150 eur. Súd sa stotožňuje s názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 29.05.2013, sp. zn. 6Sžo/39/2012, že spracovateľský poplatok nemožno považovať za istinu úveru, pretože svojou povahou tvorí náklady spotrebiteľského úveru. Vychádzajúc z logického výkladu definícií pojmov v § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, možno za spotrebiteľský úver považovať dočasné poskytnutie finančných prostriedkov na zabezpečenie potrieb spotrebiteľa, ktoré majú spotrebiteľský charakter, teda v danej veci možno za spotrebiteľský úver považovať v zmysle platnej právnej úpravy len poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré žalobca žalovanému skutočne poskytol, a to na účely spotreby (porov. obsah zmluvy o revolvingovom úvere). Poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť sám o sebe „úverom“. Už z jeho pomenovania je zrejmé, že sa platí „za poskytnutie úveru“, teda úverom je iná suma peňazí. Poplatok, ktorý má charakter odmeny poskytovateľovi služby (spotrebiteľského úveru), treba považovať len za náklady spotrebiteľského úveru. Na účely výpočtu RPMN v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských zmluvách, ktorým sa do slovenského právneho poriadku prebrala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, treba vychádzať z výkladu tejto smernice poskytnutého Súdnym

dvorom EÚ v rozsudku z 21.04.2016, Radlinger a Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, bod 81 a nasl.), podľa ktorého celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V opačnom prípade bude RPMN podhodnotená (pozri cit. rozsudok, bod 87). Pokiaľ teda žalobca do celkovej výšky spotrebiteľského úveru (1.500 eur) zahrnul aj poplatok za jeho poskytnutie (150 eur), postupoval v rozpore s platnou právnou úpravou (pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR 27.11.2013, sp. zn. 6Szo/21/2013). Výpočet RPMN mal preto správne zohľadňovať skutočnosť, že žalovanému bola poskytnutá ako istina úveru len suma 1.350 eur a suma 150 eur predstavovala náklady. Pokiaľ sa spolu s ostatnými parametrami úveru (výška a počet splátok, a pod.) zohľadní poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur, celková čiastka, ktorú musí žalovaný ako dlžník zaplatiť síce zostane nezmenená (2.060,88 eur), no výsledná RPMN bude 36,75 %. RPMN bola teda v zmluve o revolvingovom úvere uvedená nesprávne vo výške len 26,84 %. Navyše, vzhľadom na to, že bola nižšia, zvyhodňovala žalobcom poskytovaný úver tým, že mohla žalovaného ako spotrebiteľa uviesť do omylu pri rozhodovaní a porovnávaní iných úverov (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.03.2004, Cofinoga, C-264/02, EU:C:2004:127, bod 26, a uznesenie Súdneho Dvora EÚ zo 16.11.2010, Pohotovosť, C-76/10, EU:C:2010:685, bod 70). Preto treba RPMN považovať za uvedenú nesprávne v neprospech spotrebiteľa tak, ako to má na mysli § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. a z tohto dôvodu je nevyhnutné vychádzať z fikcie, že úver je bez poplatkový a bezúročný.

3. Žalobca tak má len nárok na vrátenie poskytnutej istiny (1.350 eur), bez toho, čo už žalovaný medzičasom zaplatil (87,24 eur), teda vo výsledku 1.262,76 eur. Žaloba je preto v tejto časti dôvodná.

4. Žalovaný sa dostal do omeškania tým, že porušil svoju povinnosť zaplatiť splátky úveru a zosplatnený dlh včas. Žalobca si preto uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu podľa čl. 8 ods. 8.1 zmluvy vo výške 0,04 % denne. Tento nárok je však nedôvodný.

5. V prvom rade je súd toho názoru, že aj zmluvná pokuta je v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. „poplatkom“, na ktorý veriteľ nemá nárok, ak sa spotrebiteľský úver posúdi podľa § 11 ods. 1 tohto zákona ako bez poplatkový. Tento záver vyplýva z § 9 ods. 2 písm. o) a § 4 ods. 1 písm. l) tohto zákona, ktoré sa týkajú omeškania spotrebiteľa. Obe tieto ustanovenia používajú pojem „poplatky“ v kontexte „neplnenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere“. Ak potom tento zákon v § 11 ods. 1 zavádza fikciu „bezpoplatkovosti“, celkom zrejme tým má na mysli aj poplatky spojené s neplnením zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tento výklad pritom neznamená, že veriteľ „bezpoplatkového“ úveru nemá nárok na žiadne sankcie, pretože zákon č. 129/2010 Z. z. sa nedotýka nároku úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a veriteľ si ho môže uplatňovať aj v takýchto prípadoch. Keďže zmluvná pokuta je v prejednávanej veci viazaná na omeškanie dlžníka, teda na neplnenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, znamená to, že ide o poplatok predpokladaný zákonom č. 129/2010 Z. z. V dôsledku bezpoplatkovosti prejednávaného spotrebiteľského úveru potom žalobca nemá nárok na tento poplatok v podobe zmluvnej pokuty.

6. Odhliadnuc od uvedeného by však zmluvnú pokutu nebolo možné žalobcovi priznať aj pre jej neprijateľnosť. Aby totiž bolo možné priznať dodávateľovi nárok uplatňovaný zo spotrebiteľskej zmluvy, nesmie táto zmluva obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu medzi stranami, teda tzv. neprijateľné podmienky (§ 53 ods. 1 OZ). Výnimkou sú situácie, keď ide o podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a podmienky individuálne dojednané.

7. Žalobcom uplatňovaná zmluvná pokuta sa zakladá na čl. 8 ods. 8.1 zmluvy. Už aj z povahy zmluvnej pokuty ako nároku akcesorického k hlavnému nároku vyplýva, že nemôže byť hlavným predmetom zmluvy (tým je napokon poskytnutie úveru). Dotknuté ustanovenie sa preto tiež nijako netýka primeranosti ceny. Toto kritérium sa viaže priamo len na hlavný predmet zmluvy a nemôže sa týkať zmluvnej pokuty, pretože ide o sankciu, ktorej z povahy veci nezodpovedá žiadne protiplnenie. V prejednávanej veci je tiež zrejmé, že zmluva o revolvingovom úvere a jej zmluvné dojednania sú vzhľadom na formu svojho vyhotovenia typickou štandardizovanou formulárovou zmluvou, ktorej obsah nemohol žalovaný ako spotrebiteľ vopred ovplyvniť. Ustanovenie o zmluvnej pokute je obsiahnuté v texte, ktorý je vopred pripravený ako vzor a do ktorého sa len doplnia identifikačné údaje spotrebiteľa a podrobnejšia špecifikácia parametrov spotrebiteľského úveru. Navyše platí prezumpcia, že zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, ibaže dodávateľ preukáže opak (§ 53 ods. 2 OZ). V danej veci pritom žalobca netvrdil a ani nepreukazoval, že by boli zmluva o revolvingovom úvere a zmluvné

dojednania uzatvorené so žalovaným individuálne. Za takýchto okolností potom súd pristúpil k skúmaniu dotknutého ustanovenia o zmluvnej pokute z hľadiska jeho neprijateľnosti.

8. Pri posudzovaní zmluvnej pokuty treba vziať do úvahy v prvom rade kritérium primeranosti, ktoré vyplýva z § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Z tohto ustanovenia je zjavné, že neprimerane vysoká sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa nemôže požívať súdnu ochranu. Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa v zmysle § 53 ods. 12 OZ hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

9. Dotknuté ustanovenie o zmluvnej pokute pokrýva na prvý pohľad dve situácie: kým v prvom prípade sa zmluvná pokuta platí pre omeškanie žalovaného s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti, v druhom prípade vzniká, ak sa z dôvodu omeškania žalovaného o viac ako tri mesiace stali okamžite splatnými všetky záväzky žalovaného. Toto ustanovenie, ale de facto obsahuje dve skutkové podstaty, ktoré sa prekrývajú a postihujú spotrebiteľa za omeškania dvojnásobne. Veriteľovi totiž vznikne nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne za každý deň omeškania už v okamihu, keď sa spotrebiteľ dostane do omeškania (napr. s prvou splátkou). Ak však omeškanie trvá dlhšie ako tri mesiace a veriteľ úver zosplatní, pristupuje ďalšia sankcia v podobe novej zmluvnej pokuty vo výške 0,04 % denne, opäť za každý deň omeškania. Celkovo tak zmluvná pokuta dosahuje sadzbu 0,08 % denne, čo je takmer 30 % ročne. Hoci účelom zmluvnej pokuty je sankcionovať dlžníka v omeškaní, takáto vysoká zmluvná pokuta, ktorá presahuje aj zmluvne dohodnutú úrokovú sadzbu za poskytnuté peňažné prostriedky, je celkom zjavne neprimeraná. V prejednávanej veci pritom súd vychádzajúc z § 53 ods. 12 OZ nezistil žiadne také okolnosti (a ani ich žalobca netvrdil), ktoré by zmluvnú pokutu v takejto výške opodstatňovali. Súd preto dospel k záveru, že dotknuté ustanovenie o zmluvnej pokute požaduje od žalovaného za nesplnenie jeho povinnosti zaplatenie neprimeranej sankcie. Toto ustanovenie nemôže požívať súdnu ochranu, pretože podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná. Keďže podľa § 53 ods. 12 OZ sa neprijateľnosť hodnotí podľa okolností v okamihu uzatvorenia zmluvy, nie je podstatné, že žalobca si v žalobe uplatňuje zmluvnú pokutu len v sadzbe 0,04 % denne. Dôležité totiž je, že analyzované ustanovenie o zmluvnej pokute umožňuje žalobcovi od počiatku zmluvného vzťahu požadovať zmluvnú pokutu v neprimeranej výške.

10. Ani žalobcom uplatňovaný nárok na náhradu nákladov spočívajúcich v odmene za právnu službu poskytnutú v súvislosti so zaslaním pokusu o zmier pred začatím súdneho konania (91,94 eur) nie je dôvodný. Takéto náklady nie sú totiž účelné. Od úkonu v podobe písomného pokusu o zmier nijako nezávisí žalobcovo právo podať žalobu. Ani sa v dôsledku takéhoto úkonu jeho postavenie v konaní nijako nezmení a nezlepší sa ani jeho dôkazná situácia. Žalobca sám dokonca tvrdil, že tento úkon nasledoval po viacerých bezvýsledných písomných upomienkach, textových správach a telefonickom kontaktovaní žalovaného. Pokiaľ ani tieto predbežné úkony nevedli k tomu, aby žalovaný svoj dlh zaplatil, nemohol žalobca dôvodne očakávať, že sa to zmení, ak žalovanému zašle ďalšiu písomnú výzvu. Vzhľadom na všetky tieto úvahy preto súd žalobe v tejto časti nevyhovel.

11. Žalobca má tak nárok len na úrok z omeškania z nesplatenej istiny v zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v spojitosti so z. č. 106/2014 Z. z. a § 52 ods. 2 druhou vetou OZ, a to v sadzbe 5,05 % ročne (základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania zvýšená o päť percentuálnych bodov). Žalobca využil svoje právo dohodnuté na základe § 565 OZ v čl. 13.1 ZDZ a vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu v oznámení o zosplatnení, ktoré bolo uložené na pošte podľa adresy žalovaného dňa 28.08.2015, čím sa podľa § 45 ods. 1 OZ dostalo do sféry vplyvu žalovaného. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania od 04.10.2015, no len vo výške 0,55 % ročne (zmluvná pokuta pre svoju neplatnosť nikdy nedosiahne žalobcom uvádzanú sumu), preto nebolo možné prisúdiť mu viac (§ 216 ods. 2 CSP).

12. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené závery súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie nesplatenej istiny s prislúchajúcim úrokom z omeškania podľa sadzby požadovanej žalobcom (výrok I.) a žalobu vo zvyšku spolu s ďalšími sankciami za omeškanie vrátane zmluvnej pokuty zamietol (výrok II.).

13. O trovách súd rozhodol vzhľadom na pomer úspechu strán v konaní (65,92 % : 34,08 %) podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi ako čiastočne úspešnej strane priznal voči žalovanému nárok na náhradu 31,84 % trov konania (výrok III.).

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania. Žalobca popiera správnosť záverov súdu o nesprávne určenej výške RPMN, pretože tento záver vychádza z takého výkladu pojmu úver, ktorý odporuje zákonu. Súd za úver považoval sumu 1.350,- eur, pričom uviedol, že zvyšná časť by mala byť poplatkom zahrnutým do sumy úveru. Bolo preukázané, že na základe uzavretej zmluvy mal žalovaný uhradiť za poskytnutie úveru poplatok vo výške 150,- eur. Tento poplatok bol uhradený započítaním sumy úveru oproti jeho výške, čo je rovnaká situácia, ako keby žalovaný prijal sumu 1.500,- eur a vzápätí uhradil poplatok. Zákon č. 129/2010 Z. z. ako spôsob (forma) poskytnutia spotrebiteľského úveru teda predpokladá (po prijatí regulácie v tejto otázke od 23.12.2015) pripúšťa prevod na platobný účet spotrebiteľa, prevod na účty iného veriteľa, započítanie na úhradu iných záväzkov spotrebiteľa, alebo poštovú poukážku. Právna regulácia popiera správnosť tvrdení žalobcu. Poskytnutím úveru sa v zmysle právnej úpravy a tiež ustálenej obchodnej praxe (vrátane bankovej i nebankovej) rozumie nielen vyplatenie prostriedkov úveru (v hotovosti, na účet a podobne), ale každá zákonom uznaná forma splnenia záväzku - teda aj započítanie.

15. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo V 47/2001 (ZSP 8/2004) Zmluvu o úvere charakterizuje záväzok veriteľa poskytnúť v prospech dlžníka peňažné prostriedky v určitej výške a záväzok dlžníka poskytnúť prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Naplnenie úverového vzťahu nie je podmienené priamym plnením dlžníkovi v hotovosti alebo bezhotovostným plnením na jeho účet v peňažnom ústave, ale poskytnutie peňažných prostriedkov môže mať aj formu plnenia záväzkov dlžníka priamo jeho veriteľovi v hotovosti alebo na jeho účet v peňažnom ústave.

16. Z uvedeného vyplýva, že spotrebiteľský úver môže byť poskytnutý vo forme úveru každým spôsobom, ktorý pripúšťa platné právo - s výnimkou poskytnutia v hotovosti. Čiže, arg. a contrario bezhotovostne, formou započítania a pod. Spotrebiteľské úvery sú často čerpané na účely refinancovania iných úverov, kedy sú prostriedky z úveru poskytované v prospech spotrebiteľa, ale reálne na účty iných veriteľov či úhradu iných záväzkov medzi tými istými subjektmi.

17. Záver súdu o výške úveru preto odporuje zákonu č. 129/2010 Z. z., v ktorom sa v § 2 písm. l) uvádza, že ide o súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V rámci poskytnutia úveru bola žalobcovi poskytnutá nielen suma 1.350,- eur, ale aj suma 150,- eur (formou započítania). Z uvedeného vyplýva, že poplatok za poskytnutie úveru nie je „súčasťou“ sumy úveru a zo zmluvy nevyplyva žiadne dojednanie, na základe ktorého by bolo možné či už poplatok za poskytnutie úveru považovať za súčasť úveru alebo za úver považovať len sumu 1.350,- eur. Namíeta aj zamietnutie žaloby v časti uplatneného nároku na zmluvnú pokutu. Súd rozhodnutie odôvodnil tým, že zmluvná pokuta má byť poplatkom súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou a dôsledok v podobe bezúročnosti sa má vzťahovať aj na zmluvnú pokutu. Závery súdu odporujú ustanoveniam Občianskeho zákonníka, a aj zákona č. 129/2010 Z. z., pretože

- zmluvná pokuta je právny následok porušenia povinnosti riadne a včas splácať záväzok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. aj záväzok vrátiť istinu úveru. Je právne irelevantné, či by úver bol bezúročný alebo nie, záväzok platiť zmluvnú pokutu vzniká aj pri omeškaní so splácaním istiny úveru.

- súd žalobcovi nárok na úrok z omeškania, teda sankciu spojenú s omeškaním splatenia istiny úveru priznal. Úrok z omeškania je zákonný nárok - dôsledok s omeškaním splatenia peňažného dlhu. Zmluvná pokuta je zmluvne dohodnutý dôsledok omeškania s platením peňažného dlhu. Nejestvuje zákonný a ani iný právne relevantný dôvod, aby v prípade zmluvnej pokuty existoval iný režim, ako v prípade úroku z omeškania.

- zákon č. 129/2010 Z. z. rozdeľuje medzi úrokmi a poplatkami spojenými so spotrebiteľským úverom a záväzkami, ktoré vznikajú ako dôsledok nesplácania. Kým prvá skupina tvorí súčasť výpočtu RPMN, druhá skupina je z tohto výpočtu vylúčená. Poplatkom spojeným s úverom je to, čo vznikne obligátne, teda vždy. Zmluvná pokuta takým nárokom nie je, keďže nevzniká ani s uzavretím zmluvy a ani so vznikom povinnosti splácať úver, ale s porušením povinnosti splácať. Žalobca v nadväznosti na uvedené navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe v uvedenej časti vyhovie a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v celom rozsahu a tiež náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

18. K vyjadreniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

19. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po oboznámení sa s obsahom celého spisu dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vychádzajúc z odvolacej argumentácie uplatnenej žalobcom, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie vedúcich k zamietnutiu žaloby žalobcu v časti o zaplatenie sumy 652,82 eur s prevyšujúcimi sankciami za omeškanie.

21. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na nesprávnom výpočte RPMN a na tom, že zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, kde uviedol i tú skutočnosť, že na zmluvnú pokutu v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. poplatkov, veriteľ nemá nárok, ak zákon v § 11 ods. 1 zavádza fikciu bezpoplatkovosti úveru.

22. V prejednávanej veci je nevyhnutné konštatovať, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, svoje rozhodnutie odôvodnil riadne a v rozhodnutí sa vysporiadal s podstatnými argumentmi. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že právny vzťah žalobcu a žalovaného založený zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 9.4.2015 je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah podľa § 52 a nasl. OZ a podľa ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Za účelom zabezpečenia čo najvyššej miery informovanosti spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom, zákonodarcu stanovuje obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, upravené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie správne podrobil súdnej kontrole zmluvné ustanovenia tak podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj podľa ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch a správne vyhodnotil, že uvedená zmluva neobsahuje správne dojednanie o výške RPMN. Aj podľa odvolacieho súdu výška RPMN v zmluve nezodpovedá skutočným nákladom na poskytnutý úver v dôsledku (ne)započítania sumy, ktorú si žalobca ihneď ponechal pri vyplatení úveru. Žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému úver vo výške 1.500 eur, ale v skutočnosti žalovanému poskytol úver vo výške 1.350 eur, ihneď si ponechal poplatok za poskytnutie úveru. Do výpočtu RPMN bol teda nesprávne zahrnutý údaj o celkovej výške úveru, keď do nej bola zahrnutá aj suma, ktorú si žalobca od žalovaného ihneď zúčtoval, čo spôsobuje podhodnotenie skutočnej RPMN. Hodnota RPMN vychádzajúca z takto nesprávne určenej položky bola potom nesprávne určená nižšie, podhodnotená v neprospech spotrebiteľa. Táto skutočnosť potom spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ aplikovaného súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie preto v preskúvanom rozsudku správne uzavrel, že predmetný úver vzhľadom na nesprávne uvedenú RPMN v neprospech spotrebiteľa je nevyhnutné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca v podanom odvolaní nepoprel, že žalovanému neposkytol úver v dohodnutej sume 1.500 eur, ale 1.350 eur. Poukazoval síce na započítanie danej sumy 150 eur, avšak výpočet RPMN mal preto správne zohľadňovať skutočnosť, že žalovanému bola poskytnutá ako istina úveru len suma 1.350 eur a suma 150 eur predstavovala náklady.

23. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie ESD vo veci C-377/14 Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti Finway a.s., čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48 ako aj bod I. prílohy I. tejto smernice. Má sa vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru predstavujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Celková výška úveru v zmysle citovanej smernice čl. 3 písm. l) je vymedzená ako maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o úvere. Podľa čl. 3 písm. g) tejto smernice, obdobne aj § 2 písm. g) ZoSÚ, celkovými

nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; zahrnuté sú aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytovaní služieb, aby získal úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe. Záver súdu prvej inštancie bol preto správny. Vzhľadom na vyššie uvedené možno predpokladať, že do výpočtu RPMN bol nesprávne zahrnutý údaj o celkovej výške úveru, keď do neho boli zahrnuté aj administratívne poplatky, ktoré si žalobca od žalovaného ihneď zúčtoval, čo mohlo spôsobiť podhodnotenie skutočnej RPMN. Hodnota RPMN vychádzajúca z takto nesprávne určenej položky by bola potom nesprávne určená nižšie, podhodnotená v neprospech spotrebiteľa. Táto skutočnosť potom spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ aplikovaného súdom prvej inštancie, s poukazom na § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. (nesprávne uvedená RPMN znamená, ako by nebola uvedená vôbec).

24. Odvolací súd sa stotožňuje aj s ďalším argumentom súdu prvej inštancie, že zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradzovaciu. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom a to v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty ale musí spĺňať kritérium primeranosti (§ 53 ods. 4 písm. k) OZ). Sankcia (zmluvná pokuta) musí byť primeraná vo vzťahu k porušenej povinnosti, najmä vo vzťahu k dôsledkom, aké toto porušenie má pre dodávateľa. Týmto dôsledkom musí byť primeraná zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti.

25. V prejednávanej veci bolo dojednanie zmluvnej pokuty súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere pod bodom 8, kde ak sa z dôvodu omeškania Dlížníka (Spoludlížníka 1, Spoludlížníka 2) s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali podľa článku 13. ods. 13.1 písm. a.) zmluvných dojednaní Zmluvy o RÚ okamžite splatnými všetky záväzky Dlížníka (Spoludlížníka 1, Spoludlížníka 2) podľa tejto zmluvy a/ alebo Dohody o poskytovaní služieb, je Dlížník (Spoludlížník 1, Spoludlížník 2) povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.).“ Znamená to, že táto pokuta je neprimeraná keďže dlžník je povinný ju platiť dvakrát, raz keď je v omeškaní s mesačnou splátkou a druhý raz keď omeškanie úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace. Z obsahu cit. bodu nie je zrejmé do kedy je veriteľ oprávnený túto pokutu počítat. Takto dojednaná zmluvná pokuta tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech účastníka (spotrebiteľa) tým, že od spotrebiteľa vyžaduje zaplatenie neprimerane vysokej sumy ako sankcie, v dôsledku čoho ide o neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. k) OZ, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná. Neplatnosť má za následok, že nie je možné využiť ani moderačné právo súdu upravené v § 545a OZ, keďže § 53 ods. 5 má ako lex specialis v spotrebiteľských vzťahoch prednosť pred ustanovením § 545a OZ. Okrem toho by však moderácia neprijateľnej zmluvnej podmienky na prípustnú výšku odporovala aj zásade efektivity európskeho práva, pretože by bránila efektívnemu presadeniu cieľa sledovaného smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (pozri rozsudok Súdneho dvora EÚ z 22. januára 2015 v spojených veciach C-482/13, UnicajaBanco, a C-484, 485 a 487/13, Caxabank).

26. Vzhľadom k uvedenému sa odvolací súd ďalšími odvolacími námietkami žalobcu nezaoberal, nakoľko by už nemohli zvrátiť rozhodnutie vo veci samej.

27. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

28. V odvolacom konaní vo veci samej, keď v zamietajúcej časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom

konaní pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu možné rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v odvolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).